

تأثیر بازیهای دبستانی منتخب بر رشد حرکتی دانش آموزان دختر سال سوم مقطع دبستان منطقه ۵ تهران

۷۷

❖ دکتر محمود شیخ، دانشگاه تهران
❖ دکتر فضل اله باقرزاده، دانشگاه تهران
❖ سهیلا یوسفی، دانشگاه آزاد واحد اسلامشهر

فهرست :

۷۷	چکیده
۷۸	مقدمه
۷۹	روش شناسی تحقیق
۸۰	یافته های تحقیق
۸۴	بحث و نتیجه گیری
۸۷	منابع و مآخذ

چکیده: هدف از این تحقیق، تعیین میزان تأثیر بازیهای دبستانی منتخب، بر رشد حرکتی دانش آموزان دختر سال سوم مقطع دبستان منطقه ۵ تهران بوده است. برای انتخاب نمونه آماری، از روش نمونه گیری تصادفی ناحیه ای استفاده شده و چهار مدرسه از این منطقه انتخاب شدند. سپس همه دانش آموزان کلاسهای سوم این مدرسه ها، با استفاده از پرسشنامه ای از نظر سن، قد، وزن، سلامت جسم، نوع فعالیت ورزشی، شغل والدین و محل سکونت، کنترل و یکسان شدند. در نهایت، از آنها آزمون هوش «ریون» گرفته شده تا اینکه در نمونه آماری نهایی، ۴۸ نفر مشخص شدند. از تمام ۴۸ نفر، آزمون رشد حرکتی لینکلن - اوزرتسکی گرفته شد، سپس آزمودنیها به صورت کاملاً تصادفی، در دو گروه کنترل و تجربی قرار گرفتند. برنامه بازیهای دبستانی منتخب، به مدت شش هفته، هفته ای دو جلسه و هر جلسه ۴۵ دقیقه روی گروه تجربی اعمال شد. در نهایت، مجدداً از هر دو گروه آزمون لینکلن - اوزرتسکی گرفته شد و امتیازات آنها در برگه های مخصوص ثبت شدند. سپس با استفاده از آمار توصیفی و آمار استنباطی، به ویژه آزمون F و توزیع T وابسته، تجزیه و تحلیل داده ها صورت گرفت و این نتایج به دست آمد که بازیهای دبستانی منتخب بر تعادل پویا، تعادل ایستا، هماهنگی، سرعت و دقت حرکت، از آزمون لینکلن - اوزرتسکی در نزد آزمودنیها تأثیر معنی دار آماری دارند، اما بر قدرت از این آزمون، تأثیر معنی دار آماری ندارند. به طور کلی، بازیهای دبستانی منتخب، بر رشد حرکتی آزمودنیها تأثیر معنی دار آماری دارد ($P=0/034$).

جسمانی، روانی و آثار مطلوب اجتماعی را کسب کرد.

برای همه متخصصان آشکار و روشن است که پایه و اساس ورزش، بازی است. کودکان و نوجوانان، با تمام وجودشان به آن عشق می ورزند و در این راه، علاوه بر تأمین سلامتی و نشاط خود، احساسات عالیه انسانی خویش را شکل می بخشند، ملزم به رعایت قانون می شدند و احترام متقابل، حسن تعاون، همفکری و بالاخره پایداری و میل به رقابت در آن تقویت می شود (۴).

بازی به عنوان یکی از ابتدایی ترین رفتارهای حرکتی کودک مطرح است. کودک از طریق بازی، به نتایج مهمی دست می یابد. زیرا انجام بازیهای ساده و ابتدایی، جرقه ای برای رسیدن به مهارتها و اجراهای ورزشی پیچیده هستند و در نتیجه، باعث پیشرفت در رشد حرکتی می شوند. بنابراین، به نظر می رسد که توجه به نقش بازیها در همه جنبه های رشد و تکامل کودک و از آن جمله رشد حرکتی، خصوصاً در دوران کودکی و نوجوانی، حائز اهمیت است. از تعریف رشد و تکامل حرکتی نیز چنین بر می آید که بازی و ورزش، به عنوان عملکرد متقابل بین انسان و محیط در زمان معین و مشخص، می تواند تغییراتی را در رفتار حرکتی انسان ایجاد کند. پس با توجه به نیرویی که بازیها به عنوان ابزار تربیتی ارزنده، در رشد و تکامل انسان دارند، بررسی چگونگی آثار آنها در رشد حرکتی

واژه های کلیدی: رشد حرکتی، تواناییهای ادراکی - حرکتی، بازی

مقدمه

حرکت مهمترین نشانه حیات انسان است. هر جا زندگی وجود دارد، حرکت نیز وجود دارد و زندگی بدون آن قابل تصور نیست. حرکت در حیات انسان پیش از تولد آغاز و تا پایان حیات ادامه دارد (۸).

ری ساندرلیج^۱ در مقاله ای با عنوان بیماری ناشی از کاهش فعالیت حرکتی، نقش حرکت را چنین بیان می کند: «به طور خلاصه، حرکت ضرورت اولیه تکامل همه جنبه های جسمانی و روانی انسان است. حرکت افق ادراکی را گسترده می کند. حرکت وسیله ای است که از طریق آن، فرد رابطه خود را با محیط اطرافش می آموزد» (۷).

همچنین، تحقیقات افرادی مانند دلاکاتو^۲، فراستیگ^۳، کراتی^۴، بوارزه^۵، آپرس^۶، بارش^۷، والت^۸ و عده ای دیگر در مورد رشد ادراکی - حرکتی و آثار آن بر تمام زمینه های رشد کودک، بسیاری از معلمان و والدین را به چگونگی اعمال این شیوه از کار علاقه مند کرد، به طوری که گروههای زیادی از متخصصان دست اندرکار تدریس در مدرسه ها، به ویژه مدرسه های ابتدایی، به سرعت برنامه رشد و توسعه تواناییهای ادراکی - حرکتی را در تمرینات و شیوه های خود به کار گرفتند و با این کار و تحول، نقش معلمان تربیت بدنی، بیش از هر گروه دیگری افزایش یافت (۱۰).

یکی از فعالیتهای بدنی و حرکتی، ورزش است. ورزش یکی از فعالیتهای نافع و مؤثری است که انسان را از دیرباز به سوی تعالی، سلامت جسمی و روحی سوق داده است و از طریق آن، می توان قابلیتهای

1. Ray sunderlich
2. Delacato
3. Forstig
4. Cratty
5. Bowers
6. Ayres
7. Barch
8. Vallett

گسترش آگاهیهای لازم در این زمینه، روش کار به روش تحقیق تجربی نزدیک شود، زیرا در تحقیق تجربی، تمام متغیرها در کنترل محقق هستند.

جامعه آماری این پژوهش را همه دانش آموزان پایه سوم مدرسه های ابتدایی منطقه ۵ شهر تهران تشکیل می دهند که اسامی آنها در دفترهای آماری سال تحصیلی ۸۰-۷۹ ثبت شده اند.

برای انتخاب نمونه آماری، ابتدا مدرسه های ابتدایی (دختران) منطقه مذکور مشخص شدند. سپس از بین آنها با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ناحیه ای، چهار مدرسه انتخاب شد. تعداد دانش آموزان کلاس سوم به ۳۳۱ نفر رسید. سپس پرسشنامه ای تنظیم شد که در آن، به فاکتورهایی همچون سن، قد، وزن، وضعیت تحصیلی سال قبل (معدل)، وضعیت اقتصادی - اجتماعی خانواده (شغل والدین) و محل سکونت (آپارتمان نشین بودن) توجه شده بود که والدین دانش آموزان باید به آن پاسخ می دادند. اطلاعات لازم، یک هفته جمع آوری شد و دانش آموزانی انتخاب شدند که با توجه به عاملهای مذکور، همگن بودند. تعداد این افراد ۸۰ نفر بود. در نهایت، از آنها آزمون هوش ریون رنگی گرفته شد و در پایان، تعداد ۴۸ نفر به عنوان آزمودنیهای تحقیق مشخص شدند که به طور تصادفی در دو گروه کنترل و تجربی قرار گرفتند. سپس از همه آنها پیش آزمون^۱ گرفته شد که شامل آزمون رشد حرکتی لینکلن - اوزرتسکی^۲ بود. پرفسور لینکلن این آزمون را به شکل اولیه خود، حدود سال ۱۹۲۰ ساخت. سپس در طی سالیان متمادی، دچار تغییر و تحولات زیاد شد تا به شکل امروزی درآمد. این آزمون، برای سنجش و

به عنوان یکی از جوانب رشد عمومی، دارای اهمیت فراوانی است.

سوزان ایزاک^۱، مربی معروف انگلیسی، در این باره می گوید: «فعالتهای کودکان که اغلب به شکل بازی در می آیند، کلید حقیقی رشد و تکامل همه جانبه آنها هستند» (۲).

بدین ترتیب، ملاحظه می شود که علاوه بر جنبه های روانی و آثار بازی در روحیه کودکان، بازی به بهترین نحو باعث به وجود آمدن این عاملها می شود: چابکی، سرعت، دقت، عکس العمل، قدرت، استقامت، هماهنگی بین اعصاب و عضلات و بدین ترتیب، بازی به کودکان و نوجوانان امکان می دهد تا آنان با مهارت و آمادگی جسمانی بیشتری که ناشی از رشد مناسب جسمی و حرکتی است، در رشته های مختلف ورزشی شرکت کنند.

بنابراین، در این تحقیق نیز سعی بر آن است که تأثیر بازی به صورت بازیهای دبستانی، بر رشد حرکتی کودکان بررسی شود. برای رسیدن به این هدف، آموزش و اجرای برخی بازیهای دبستانی در نظر گرفته شد که با کودکان دختر سال سوم دبستان، به صورت تجربی و عملی اجرا شد تا با بررسی این ارتباط عملی، نتایج آن مشخص شود.

روش شناسی تحقیق

از آنجا که آزمودنیهای تحقیق، دانش آموزان پایه سوم هستند و در تحقیقاتی که روی انسانها صورت می گیرد، امکان کنترل همه متغیرهای موجود در حوزه پژوهش بدون استفاده از محیط آزمایشگاهی وجود ندارد، بنابراین، تحقیق تجربی را نمی توان اجرا کرد. از این نظر، با توجه به انتخاب طرح تحقیق، برای آزمون فرضها، روش نیمه تجربی استفاده شد تا با شناسایی هر چه بیشتر متغیرهای خارج از کنترل و

1. Sosan Issac

2. Pre.Test

3. The Lincoln oseretsky

جدول شماره ۱. میانگین و انحراف معیار مشخصات بدنی گروههای تجربی و کنترل

مشخصات بدنی و آماری	سن (سال)		وزن (کیلوگرم)		قد (سانتی متر)		بهره هوشی (IQ)
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	
تجربی	۸/۷۵	۰/۸۴	۲۶/۴۷	۲/۵۳	۱۲۹/۳۴	۳/۱۱	۹۹/۸۶
کنترل	۸/۷۶	۰/۹۱	۲۷/۲۱	۳/۰۱	۱۲۸/۶۲	۲/۹۲	۱۰۰/۱۴

پس از استخراج اطلاعات، از آمار توصیفی برای طبقه بندی، تنظیم داده‌ها، تعیین شاخصهای مرکزی (میانگین و میانه)، شاخصهای پراکندگی (انحراف استاندارد و واریانس) و ترسیم نمودارهای مختلف استفاده شد. برای محاسبه، تجزیه و تحلیل اطلاعات و استخراج نتایج نهایی، از آمار استنباطی (آزمون F و توزیع T وابسته) استفاده شد و اجرای کارهای آماری، از طریق نرم افزار رایانه‌ای SPSS انجام شد.

یافته‌های تحقیق

از آنجا که مشخصات بدنی دو گروه، می‌توانست عاملی برای اثرگذاری روی متغیرهای تحقیق باشد، لذا هر دو گروه از این نظر یکسان و همگون انتخاب شدند. این اندازه‌ها در جدول شماره ۱ درج شده است. نتایج نشان می‌دهند که هر دو گروه در شرایط تقریباً یکسان بدنی قرار دارند.

به دنبال مشخصات بدنی آزمودنی‌ها، در این

اندازه‌گیری تواناییهای حرکتی کودکان ۴/۵ الی ۱۴/۵ ساله طراحی شده است و در ۳۶ ماده، مهارتهای مختلف حرکتی را اندازه‌گیری می‌کند (۳). سپس به مدت شش هفته و هر هفته دو جلسه، گروه تجربی بازیهای مورد نظر را اجرا کردند (در این مدت گروه کنترل از این بازیها معاف بود).

این بازیها شامل: استپ هوایی، شی خطرناک، مسابقه باگونی، امدادی با چشمان بسته و پریدن از روی طناب بود. انتخاب آنها نیز به این دلیل صورت گرفت که مجموع پنج بازی، هدفهای جسمانی را دنبال می‌کرد که در نهایت می‌توانست به بهبود تعادل، هماهنگی، سرعت حرکت، دقت حرکت و قدرت بیانجامد. در واقع، هدف این بود که با در نظر گرفتن این هدفها و پیامها، تأثیر حرکت و ورزش در قالب بازی که نشاط و شادابی بیشتری را نسبت به فعالیت‌های بدنی صرف در کودکان می‌تواند ایجاد کند، بر رشد حرکتی سنجید.

در نهایت نیز از هر دو گروه پس آزمون^۱ گرفته شد. آزمونهایی نیز در نظر گرفته شدند که آزمودنیها میزان تأثیر پیام بازیهای دبستانی منتخب را تعیین می‌کردند.

1. Post test

جدول شماره ۲. شاخصهای آماری مربوط به تواناییهای ادراکی- حرکتی گروه تجربی در پیش آزمون و پس آزمون

تواناییهای ادراکی- حرکتی		تبادل پویا		تبادل ایستا		هماهنگی		سرعت حرکت		دقت حرکت		قدرت		رشد حرکتی	
		پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پس آزمون	پیش آزمون
تعداد نمونه ها															
		۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
میانگین															
		۳/۹۶	۵/۲۱	۱۳/۱۷	۱۹/۲۵	۱۴/۵۸	۲۵/۳۸	۱۶/۳۳	۲۱/۳۰	۴/۳۰	۶/۹۶	۳/۳۸	۳/۷۹	۵۵/۷۲	۸۱/۸۹
انحراف معیار															
		۲/۱۶	۲/۵۴	۳/۱۰۷	۳/۵۶	۴/۹۸	۵/۱۸	۴/۹۵	۵/۳۶	۲/۵۰	۲/۷۶	۱/۷۹	۱/۵۶	۲۴/۴۳	۳۴/۰۶

قسمت برای هریک از متغیرهای تحقیق مانند: تعادل پویا، تعادل ایستا، هماهنگی، سرعت، دقت و قدرت مربوط به رشد حرکتی و نیز بازیهای دبستانی منتخب، در پیش آزمون و پس آزمون از شاخصهای آماری مانند: میانگین، انحراف معیار و نیز تعداد نمونه ها، برای محاسبه استفاده شده اند که در جداول شماره ۲ تا ۵ ملاحظه می شوند.

همان طور که در جدول شماره ۲ مشاهده می شود، در گروه تجربی میانگین همه متغیرها (به جز قدرت که تغییر چندانی در آن ایجاد نشده است) در پس آزمون نسبت به پیش آزمون افزایش داشته است که این افزایش در بیشتر متغیرها، خصوصاً در مورد هماهنگی قابل توجه است.

با اندکی دقت در جدول شماره ۳ مشاهده می شود که گروه کنترل نیز، در بیشتر متغیرها به جز تعادل ایستا، در پس آزمون نسبت به پیش آزمون افزایش داشته است که این افزایش در چند مورد قابل توجه و در بقیه

موارد ناچیز است. در مورد آزمونهای مربوط به بازیهای دبستانی منتخب نیز، آمار نشان می دهد که میانگین همه متغیرها در گروه تجربی نسبت به گروه کنترل بیشتر بوده است (جداول شماره ۴ و ۵).

در ادامه، برای بررسی تأثیر بازیهای دبستانی منتخب بر هر یک از عاملهای مربوط به رشد حرکتی، نمره های این بازیها به نمره های استاندارد تبدیل شد، سپس نمره ها در هریک از عاملهای مربوطه جمع شده و مجموعه این نمره ها به عنوان نمره بازیهای دبستانی منتخب مدنظر قرار گرفت.

بین نمره های مربوط به متغیرهای وابسته هریک از دو گروه کنترل و تجربی، برای این کار، از توزیع T وابسته استفاده شد و نتایج بیانگر این موضوع بود که ارقام در تمام متغیرهای گروه تجربی، افزایش معنی داری داشت و نسبت به گروه کنترل، این افزایش بسیار چشمگیرتر بود. همچنین، با استفاده از مجموعه

جدول شماره ۳. شاخصهای آماری مربوط به تواناییهای ادراکی- حرکتی گروه کنترل در پیش آزمون و پس آزمون

تواناییهای ادراکی- حرکتی		تعداد پویا		تعداد ایستا		هماهنگی		سرعت حرکت		دقت حرکت		قدرت		رشد حرکتی
		پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پس آزمون	پیش آزمون		
شاخصهای آماری														
تعداد نمونه ها														
۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
میانگین														
۳/۲۵	۳/۶۳	۱۳/۸۳	۱۳/۰۰	۱۵/۳۸	۱۹/۴۲	۱۳/۱۷	۱۴/۵۰	۱/۸۴	۲/۷۱	۳/۲۹	۳/۶۳	۵۰/۷۶	۵۶/۸۹	
انحراف معیار														
۱/۶۲	۱/۸۴	۲/۲۶	۳/۱۸	۵/۸۳	۳/۸۳	۳/۰۱	۳/۷۴	۱/۲۱	۱/۳۷	۱/۷۶	۱/۶۱	۱/۷۵۶	۲۲/۶۰	

نمره های مربوط به عاملهای بازیهای دبستانی منتخب و نیز نمره های هریک از عاملهای مربوط به رشد حرکتی، اختلاف میانگینهای مربوط به دو گروه تجربی و کنترل به دست آمد. نتایج چنین نشان دادند که بازیهای دبستانی منتخب آزمودنیها، بر تعادل پویا، تعادل ایستا، هماهنگی، سرعت و دقت

حرکت، نسبت به آزمون لینکلن - اوزرتسکی تأثیر معنی دار آماری داشته است (جدولهای ۶، ۷، ۸، ۹ و ۱۰). به عبارتی دیگر، در تمام این جدولها ملاحظه می شود که مقدار F محاسبه شده از مقدار F جدول بزرگتر بوده است که به این ترتیب، معنی دار بودن تأثیرات را می رساند.

جدول شماره ۴. شاخصهای آماری مربوط به آزمونهای بازیهای دبستانی منتخب گروه تجربی

آزمونهای بازیهای دبستانی		راه رفتن روی میله موازنه		دو سرعت ۴۵ متر		آویزان شدن از بارفیکس		پرتاب کردن توپ به سمت هدف		گرفتن توپ	
		پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون		
تعداد نمونه											
۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
میانگین											
۵۴/۰۸	۲/۹۴	۳/۱۵	۳/۸۳	۳/۷۵							
انحراف معیار											
۶/۴۵	۰/۷۸	۰/۴۸	۰/۹۲	۱/۰۷							

جدول شماره ۵. شاخصهای آماری مربوط به آزمونهای بازیهای دبستانی منتخب گروه کنترل

گرفتن توپ	پرتاب کردن توپ به سمت هدف	آویزان شدن از بارفیکس	دو سرعت ۴۵ متر	راه رفتن روی میله موازنه	آزمونهای بازیهای دبستانی شاخص های آماری
۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	تعداد نمونه
۱/۰۸	۲/۷۱	۳/۰۹	۱/۷۳	۴۱/۷۹	میانگین
۰/۷۹	۱/۱۲	۰/۴۸	۰/۶۲	۷/۶۱	انحراف معیار

جدول شماره ۶. نتیجه های تجزیه و تحلیل آماری اختلاف میانگینهای مربوط به دو گروه تجربی و کنترل، در تعادل پویا و بازیهای دبستانی منتخب

P	F	میانگین مربعات (MS)	درجه آزادی (d.f)	مجموع مربعات (SS)	منبع تغییرات
۰/۱۰۶	۲/۸۴	۵۸/۹۰	۱	۵۸/۹۰	بین گروهها
		۲۰/۷۴	۴۶	۹۵۴/۰۵	درون گروهها
			۴۷	۱۰۱۲/۹۵	مجموع

جدول شماره ۷. نتیجه های و تحلیل آماری اختلاف میانگینهای مربوط به دو گروه تجربی و کنترل، در تعادل ایستا و بازیهای دبستانی منتخب

P	F	میانگین مربعات (MS)	درجه آزادی (d.f)	مجموع مربعات (SS)	منبع تغییرات
۰/۰۷۶	۳/۴۴	۱۳۸/۴۳	۱	۱۳۸/۴۳	بین گروهها
		۴۰/۲۴	۴۶	۱۸۵۱/۰۵	درون گروهها
			۴۷	۱۹۸۹/۴۸	مجموع

جدول شماره ۸. نتیجه های تجزیه و تحلیل آماری اختلاف میانگینهای مربوط به دو گروه تجربی و کنترل، درهماهنگی و بازیهای دبستانی منتخب

منبع تغییرات	مجموع مربعات (SS)	درجه آزادی (d.f)	میانگین مربعات (MS)	F	P
بین گروهها	۳۱۸/۶۰	۱	۳۱۸/۶۰	۹/۲۴	۰/۰۱۱
درون گروهها	۱۵۸۶/۰۹	۴۶	۳۴/۴۸		
مجموع	۱۹۰۴/۶۹	۴۷			

جدول شماره ۹. نتیجه های تجزیه و تحلیل آماری اختلاف میانگینهای مربوط به دو گروه تجربی و کنترل، در سرعت حرکت و بازیهای دبستانی منتخب

منبع تغییرات	مجموع مربعات (SS)	درجه آزادی (d.f)	میانگین مربعات (MS)	F	P
بین گروهها	۶۲/۶۳	۱	۶۲/۶۳	۴/۲۲	۰/۰۴۸
درون گروهها	۶۸۲/۶۵	۴۶	۱۴/۸۴		
مجموع	۷۴۵/۲۸	۴۷			

تأثیر معنی دار آماری دارند. این مطلب را در جدول شماره ۱۲ می توان به خوبی مشاهده کرد به طوری که بزرگتر بودن F محاسبه شده از F جدول (۴/۰۴) دلیل بر این مدعاست ($P = ۰/۰۳۴$).

بحث و نتیجه گیری

قابلیتهای بالای حرکتی و جسمانی و همچنین اجرای روان و زیبای مهارتهای پیچیده در نوجوانی و جوانی که می تواند حاصل اجرای درست و به موقع

اما در مورد قدرت، این قضیه صدق نمی کند و بازیهای دبستانی منتخب بر قدرت، به عنوان یک فاکتور مربوط به رشد حرکتی، تأثیر معنی داری نداشته است. نتایج جدول شماره ۱۱ نشان داده اند، که اگر مقدار F به دست آمده ($F = ۱/۶۸$) از مقدار F جدول (۲/۸۱) کمتر شود، پس این تأثیر معنی دار نیست ($P = ۰/۰۲۸$).

به طور کلی، نتایج فوق همگی اذعان می دارند که بازیهای دبستانی منتخب، بر رشد حرکتی آزمودنیها

جدول شماره ۱۰. نتیجه‌های تجزیه و تحلیل آماری اختلاف میانگینهای مربوط به دو گروه تجربی و کنترل، در دقت و بازیهای دبستانی منتخب

منبع تغییرات	مجموع مربعات (SS)	درجه آزادی (d.f)	میانگین مربعات (MS)	F	P
بین گروهها	۱۵۶/۲۹	۱	۱۵۶/۲۹	۶/۵۵	۰/۰۱۸
درون گروهها	۱۰۹۷/۵۵	۴۶	۲۳/۸۶		
مجموع	۱۲۵۳/۲۸	۴۷			

جدول شماره ۱۱. نتیجه‌های تجزیه و تحلیل آماری اختلاف میانگینهای مربوط به دو گروه تجربی و کنترل، در قدرت و بازیهای دبستانی منتخب

منبع تغییرات	مجموع مربعات (SS)	درجه آزادی (d.f)	میانگین مربعات (MS)	F	P
بین گروهها	۲۰/۸۴	۱	۲۰/۸۴	۱/۶۸	۰/۲۰۸
درون گروهها	۵۷۰/۴۱	۴۶	۱۲/۴۰		
مجموع	۵۹۱/۲۵	۴۷			

جدول شماره ۱۲. نتیجه‌های تجزیه و تحلیل آماری اختلاف میانگینهای مربوط به دو گروه تجربی و کنترل، در رشد حرکتی و بازیهای دبستانی منتخب

منبع تغییرات	مجموع مربعات (SS)	درجه آزادی (d.f)	میانگین مربعات (MS)	F	P
بین گروهها	۲۲۵/۵۵	۱	۲۲۵/۵۵	۴/۳۶	۰/۰۳۴
درون گروهها	۲۳۷۹/۶۰	۴۶	۵۱/۷۳		
مجموع	۲۶۰۵/۱۵	۴۷			

منتخب بر قدرت، از آزمون لینکلن - اوزرتسکی مربوط به رشد حرکتی در نمونه های تحقیق تأثیر معنی دار آماری ندارد، منطبق با تحقیقات آقای حسن رهبانفر و جلالی سردرودی است ولی با تحقیق آقای بلیانی همسو نیست، زیرا هر برنامه حرکتی، آثار متفاوتی بر عاملهای زیرساختی تواناییهای ادراکی - حرکتی دارد. نتایج تحقیقات: بنیاد جوزف. پی. کندی، کرشنر^۶، ویگمن^۷، یون. ج. و یون. اس (۱۹۹۱)، براون. جی^۸ و همکاران^۹ (۱۹۸۱)، ریمز. ج. اچ^{۱۰} و همکارانش، امانوال. سی^{۱۱} و همکارانش (۱۹۸۳)، روسوال. ج. ام^{۱۲} و همکارانش (۱۹۹۲)، حسن رهبانفر، آقای بلیانی و جلالی سردرودی، منطبق با یافته های این پژوهش است که تأثیر بازیهای دبستانی منتخب و کلا حرکت و فعالیت بر رشد حرکتی، تأثیر معنی داری دارد. طبق نظر این محققان و نیز نتایج این پژوهش می توان بیان داشت که تمرین، فعالیت بدنی و بازی، بر تواناییهای ادراکی - حرکتی تأثیر زیاد دارند و در نتیجه، می تواند به رشد حرکتی منجر شوند. از این رو توجه مسئولان و دست اندرکاران برنامه ریزی درس تربیت بدنی در مدرسه های ابتدایی را به این امر مهم جلب می کنیم.

بازیهای دبستانی باشند، مستلزم رشد حرکتی بهینه و تواناییهای ادراکی و حرکتی بالای کودکان است که این خود یک رابطه تنگاتنگ و متقابل را بین بازی و رشد حرکت نشان می دهد.

به طور کلی، توجه به اهمیت حرکت در زندگی، تأثیر بازی در رشد حرکتی و نقش عملکردهای ادراکی حرکتی که ناشی از رشد حرکتی هستند و نهایتاً به بهبود و پیشرفت مهارتهای پیچیده ورزشی منجر می شوند، ضرورت تحقیق در این زمینه را روشن می کنند.

ضمن اینکه تحقیقات انجام شده در این زمینه، برنامه های حرکتی ویژه یا فعالیتهای بدنی منتخب پرداخته و کمتر به مقوله بازی توجه کرده اند. انجام این تحقیق ضروری به نظر می رسد که در نهایت، نتایج زیر از آن به دست آمد.

یافته های تحقیق حاضر، در مورد تأثیر بازیهای دبستانی منتخب بر عاملهای تعادل پویا، تعادل ایستا، هماهنگی، سرعت حرکت و دقت حرکت که از فاکتورهای مربوط به رشد حرکتی هستند، منطبق با یافته ها و نتایج تحقیقات کیومورت زاگالو^۱ و همکارانش (۱۹۹۷)، کوردرا^۲ (۱۹۶۵)، تحقیقات «آکادمی طب آمریکا»، یون. ج^۳ و یون. اس^۴، بنیاد جوزف. پی کندی^۵، آقای بلیانی و جواد جلالی سردرودی هستند. نتایج، در مورد دو عامل تعادل پویا و دقت حرکت، با یافته های تحقیق حسن رهبانفر همسو نیست که دلیل این امر را می توان چنین بیان کرد: اولاً، برنامه فعالیت حرکتی و بدنی ویژه ای که انتخاب شد، به نسبت بازیهای دبستانی تأثیر نداشت.

ثانیاً، نمونه های تحقیق ایشان، کودکان عقب مانده ذهنی بودند که مشکل این کودکان، بیشتر نداشتن تمرکز و دقت آنان است و نیز بهره هوشی پایین این افراد، بر تعادل پویا اثر می گذارد.

نتایج این پژوهش، از این نظر که بازیهای دبستانی

1. Kioumourt zoglou
2. Corder
3. Young. G
4. Youn.S
5. Josef. P. kenedi
6. Kreshner
7. Wigerman. D
8. Brown.J
9. Rimmer. J.H
10. Emmancouel. C
11. Roswal. G.M

منابع و مآخذ

۱. آقای بلینی، محمدعلی، ۱۳۷۷، تأثیر فعالیت بدنی منتخب بر توانایی ادراکی- حرکتی دانش آموزان پایه اول دبستان پسرانه شهید بهشتی منطقه ۶ آموزش و پرورش تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی، دانشگاه تهران.
۲. آبریا، جمشید، ۱۳۵۹، بازی و نقش آن در کودک، تهران، انتشارات دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
۳. امانت، ابراهیم، ۱۳۷۰. راهنمای آزمون رشد حرکتی لینکلن- اوزرتسکی، تهران، انتشارات مؤسسه تحقیقات و مطالعات تربیتی.
۴. بهرامی، فرج الله، ۱۳۵۲، بازی های ورزشی برای کودکان و نوجوانان در مدارس، تهران، انتشارات مدرسه عالی ورزش.
۵. جلالی سردوردی، جواد، ۱۳۷۵، بررسی تأثیر ورزش بر مهارت های روانی- حرکتی و سازش اجتماعی پسران ۸-۹ ساله شهر تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه تربیت مدرس.
۶. رهیانفرد، حسن، ۱۳۷۷، تأثیر یک برنامه حرکتی ویژه بر توانایی های ادراکی- حرکتی دانش آموزان پسر عقب مانده ذهنی آموزش پذیر ۱۳-۱۰ ساله شهر تهران (دبستان استثنایی شادی)، پایان نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی، دانشگاه تهران.
۷. سلیمان، زهرا، ۱۳۷۲، بررسی تأثیر فعالیتهای بدنی و بازی در تحول ذهنی کودکان پیش دبستانی، پایان نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی، دانشگاه تربیت مدرس.
۸. مجله رشد آموزش تربیت بدنی، ۱۳۷۹، تهران، وزارت آموزش و پرورش (سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی- دفتر انتشارات کمک آموزشی).
۹. مجله ورزش و ارزش، ۴۱، تهران، انتشارات اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش.
۱۰. نشریه آموزشی پژوهش المپیک، ۱۳۷۱، ویژه نامه شماره ۱، پیاپی ۱۶، تهران، انتشارات کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران.
11. Brown, J, Gench, R, Sherrill. C. (1981). Effects of on integrated physical education/music program in changig early childhood perceptual motor performance. Perceptual and motor skills, 53 (1), 151-154. Refs: 15.
12. Emmanouel. C, Zevass. Y, Vagenas. G. (1992) Effects of four physical education teaching methods on development of motor skill, self-concept and social attitudes of fifth-grade children, perceptual and motor skills, 74(3 part 2), 1151-1167, Refs: 33.
13. Kioumourt zoglou. E, Derri. V, Mertzanidou. O and Tzetis. G. (1997). Experience with perceptual and motor skills in rhythmic Gymnastics, perceptual and motor skills, 84(3 part 2), 1363-1372.
14. Rimmer. J. H, Kelly. L. E. (1989) Gross motor development in preschool children with learning disabilities, Adapted physical activity quarterly, 6(3), 268-279, Refs: 20.
15. Roswal. G. M, Frith. G. H. (1983). The effect of a developmentallay program on the motor proficiency of mildly handicapped children, American corrective therapy journal, 37(4), 105-108, Refs: 12.
16. Singer. R. N, Brunk. J. W. (1999). Relation of perceptual motor ability and in tellectual ability in elementary school children perceptual and motor skills, 47-50.
17. Young. G, Youn. S. (1991). I fluance of training and performance IQ on the psychomotor skill of Down - Syndrome persons, perceptual and motor skills, 1191-1194.